

Iktatószám	Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás
	Szerző		Tárgy 308
	Cím <i>a pesti kislányok</i>		Hely
	Forrás: <i>Világ</i>		Idő "1913"
	<i>Bp.</i> (Hely)	<i>1913 XII/17.</i> (Idő)	(Köt. v. füz.)
			Személy
			Helvszám

A pesti kislányok

Budapest még nem fejlődött ki annyira, hogy budapesti tipusról lehetne beszélni. Ha szemügyre vesszük a villamoskocsi közönségét (azt a közönséget, amelyet leginkább van módunkban szemlélni, más foglalatosság híján), vagy a kávéházak publikumát, könnyen megállapíthatjuk, hogy budapesti típus alig van. A város még fiatal. Nincs olyan olvasztó, átformáló, magához hasonító ereje, mint a nyugati metropolisoknak. Még mindig megismerszik a vidéki ember, aki tiz, vagy husz évvel ezelőtt származott fel a fővárosba, a felvidéki, az alföldi, a dunántuli, az erdélyi és sok időbe telik, amíg ez a felemás embermassza valami széles kategóriába összetalálkozik s a szokása, a gesztusa, a beszédének muzsikája és üteme olyan egyöntetűséget nyer, mint a bécsi, a berlini, a párisi vagy a londoni ember szokása, gesztusa és beszéde. Lehet különben, hogy mi vagyunk a legkevésbé illetékesek ennek a megítélésére, akik itt élünk és a szokás folytán el-tompul a szemünk a sajátosságaink felfogásához. Az idegenek, akik bekukkannak ebbe a városba, színnek látják a szürkeségünket, stílusnak azt, hogy a város stílus híján van. Thomas Mann, aki utóbb napokig nézte, figyelte, vizsgálta Budapestet, a Duna-parton, a korzózó elegancia látára, az előkelő hotelek halljában, az arany-cirádás éttermekben, ahová az arisztokrácia jár, a diszkrét pincérek közt, a felolvasó-teremben,

a pazar, keleti kényelemmel berendezett tükrös és freskós kávéházainkban, melyeknek nincs mása sehol külföldön, állandóan azt mondogatta, hogy ennek a városnak, ennek a lakosságnak, ezeknek az embereknek a karakterisztikumát az adja meg, hogy európaiak, kulturak s amellet küssé *barbárak* is.

Ez a megjegyzés jutott eszünkbe multkor este. Egy kislányt láttunk a Fürdő-utcában, aki talán a jövő budapesti kislány tipusa. Este hét óra felé volt. A kislány a sétáló, elegáns, keztyüs tömegben huzódott meg, mint egy fakó árvácska. A toalettje meglehetősen vegyesnek tetszett. Kabátkája kopott, néhány gomb is hiányzott róla, a szoknyája gyűrött, a keztyűje is tavalvi, a cipője pedig olyan, mintha mástól kérte volna kölcsön. De e szegény, kopott leány nyakán vadonatúj, értékes, hófehér boa tündöklött. A boa többet ért, mint az egész toalettje együttvéve. Valami masamódlány lehetett egy belvárosi divatkereskedésből. Hosszan álldogált egy üzlet tükörsávja előtt és nézte-nézte a tükörben a boáját. Közelebb hajolt s eltávolodott a tükörtől, a szemét összehuzta és tágranvitotta, ugy tett, mint a műértők, akik egy kép árát akarják megbecsülni. A boáját hol szorosabbra fonta a nyaka köré, hol meglazította, aztán igyekezett el-takarni vele a kabátja szinehagyott, elfakult bár-sonygallérját és nem törődött azzal, hogy az egész utca nézte, mulatott rajta, hogy az utcát tette a toalettszobájává. Szegényes, fakó, bánatos tün-dérke, sápadt, demokratikus arcu, iparoslánya, aki

az árva ruhácskára egy tündöklő boát akasztottál, házmesterkisasszony, aki a belvárosi üzletek tükör-sávja előtt öltözködöl, te vagy a pesti lány.

Mert később, mintha csoda történt volna, mintha a tükör megsokszorozta volna őt, egymás-után tipegtek ki az üzletekből a virágáruslányok, a divatáruslányok, a felirókisasszonyok, a gyógy-szertárok pénztáraiban ülő pénztárosnők és mind-egyikük hasonlított ehhez a kislányhoz. Kalap-skatulyákat lóbáltak, ládikákat vittek, csokrokat himbáltak, de a tükörsáv előtt — mintha össze-beszéltek volna — mind megállottak. Toalettet csi-náltak. Ki a haját huzta kis, szeplős arcocskájára, ki a gallérját türte fel, ki a kabátját gombolta be, aszerint, mire volt szüksége, mit kellett eltitkolnia. A parisienne negyven frankból oly elegáns és izlé-ses tud lenni, hogy senki se talál rajta kivetni valót. A berlini kislány fiús, önálló és fittvet hány a világnak, az etikettnek, a divatlapoknak. A bécsi szőkeség bájosan viseli a polgári izléstelenséget is. A pesti kislány karakterisztikuma a szegénység. Szimbóluma a tündöklő boa, amely egy rongvos ruhácskát takar, egy jó keztyű, amely a lyukas cipőcskéjét ellensúlyozza, a drága kalap, amely megbocsáttatja, hogy a szoknyája divatjamult. Báj van benne, könnyű, daloló, bánatos báj, amely több, mint a parisienne *charme*-ja, mert el kell feledtetni a toalettje hiányosságát, a pénztelenséget, a nyomor izléstelenségét.

Izlésesen, bájosan viseli a szegénység terhét.